

Μεταξύ μας

Πήγαμε προχθές τ' απόγευμα με τα παιδιά να δούμε μια φύλη. Είναι από τις μεγάλες χαρές των παιδιών να επισκέπτονται αυτό το σπίτι το ζεστό, το εγκάρδιο, όπου όλα είναι δικά τους, στη διάθεσή τους κι' όπου δεν υπάρχουν ατέλειωτα «μη» να τους χαλάσουνε το κέφι. Κάνουνε σχέδια, πήραν και μάσκες μαζί τους, να παίξουν με τα δικά της παιδιά το καρναβάλι.

Μπορείτε να φαντασθείτε την απογοήτευση τους, όταν, από την πόρτα ακόμη, ρωτώντας για τους φίλους τους, πήραν την θλιβερή απάντηση:

—“Ο Γιαννάκης κι' η Έλενίτσα μελετούν. Έχουν τόσα πολλά μαθήματα που είναι αδύνατο να τα προλάβουν ως τις όκτώ ή δώρα, που πάνε για ύπνο.

Κι' η καυμένη ή μητέρα άρχισε να μου απαριθμεί τα παρόνομα της.

—Μά είναι κατάσταση πιά αυτή; Παιδιά 10—11 χρονών να τα φορτώνουνε με τόσα μαθήματα; Σχολούν κάθε μέρα στις 4, ώσου νάρθουν σπίτι γίνεται 4½ κι' από κείνη τη στιγμή, χωρίς ανάσα αρχίζουν το γράψε και γράψε.

Κι' ύστερα οι παιδαγωγοί σου λένε πως τα παιδιά πρέπει να παίζουν, πως το παιχνίδι είναι πιο βασικό από τη μελέτη. Π ό τ ε όμως να παίξουν δεν μας λένε.

Αυτές τις παρατηρήσεις τις άκουσα κι' από άλλες μητέρες, πρώτη φορά όμως έβλεπα στην πράξη ότι στ' αλήθεια έχουνε δίκιο. Ένα μάτσο φυλλάδια έχει ο Γιαννάκης της Πέμπτης του Δημοτικού, που τον περιμένανε σαν άγχος, στερώντας του όλη την άνεση του παιχνιδιού με τους φίλους του. “Άλλα τόσα ή Έλενίτσα, της Τετάρτης, που θαθεία θαθεία μέσα της θα ποθούσε «να μην ήταν αναγκασμένη να πηγαίνει σχολείο» για να μπορέσει επιτέλους να παίξει με τις κοούκλες της που μένουν ανέγγικτες στα κουτιά τους.

—Κρατούνε τα παιδιά απ' τις 8 το πρωί ως τις 4 το απόγευμα — με μια ελάχιστη μεσημεριανή διακοπή — κανονικό βωρο εργασίας δηλαδή. Μά κανέναν εργάτη δεν θα δεχόταν,, ούτε και θα μπορούσε να δουλέψει άλλες 4 ώρες επιπλέον. Γιατί λοιπόν περιμένουμε από τα μικρά παιδιά να το κάνουν; Δεν είναι δυνατό να καλυφθούν στις σχολικές ώρες όλα αυτά τα μαθήματα και να περιορισθεί στο ελάχιστο ή κατ' οίκον εργασία; Δεν είναι δυνατό να χαίρονται και τα παιδιά τ' απογευμάτά τους, σαν...παιδιά;

Γυρίσαμε στο σπίτι απογοητευμένοι. Τα παιδιά γιατί στερήθηκαν τους φίλους τους κι' εγώ γιατί τάνιωθα πικραμένα. Αυτά είναι ακόμη μικρά, μά σ' ένα — δυο χρόνια θα έχουνε τα ίδια προβλήματα.

Άγχος να τελειώσεις τα μαθηματικά, άγχος να γράφεις τη γραμματική, άγχος να κάνεις την ορθογραφία. Άκόμη κι' η τέχνη, το σχέδιο, ή πιο αγαπημένη έκφραση της ψυχής του παιδιού, γίνεται άγχος, σ' αυτές τις συνθήκες. Είναι σαν να μεταφέρουμε τον δικό μας, λαχναριστό τρόπο ζωής στα παιδιά. Μια κοινωνία όμως με νευρωτικούς ενήλικες πάει κι' έρχεται. Άλλά μια κοινωνία με νευρωτικά παιδιά είναι απαράδεκτη.

Ό ήλιος, ή άνοιξη, τα πουλιά γελούν. “Ας δώσουμε λίγη ευκαιρία στα παιδιά μας να σηκώσουν τα μάτια τους απ' τα χαρτιά, να τη χαρούνε. Δεν θα την έχουν για πολύ αυτή την ξένοιαστη παιδική άνοιξη. Οι δασκάλοι, πιο πολύ από κάθε άλλον, το ξέρουν αυτό, γιατί κάθε μέρα βλέπουν να φεύγουν απ' τα χέρια τους παιδιά που γίνονται μεγάλοι. Δεν θα μπορούσε άραγε να γίνει πιο σωστή κατανομή στις ώρες εργασίας και στις ώρες ξεκούρασης; Δεν θα μπορούσε ν' αξιοποιηθεί περισσότερο το πολύτιμο πρωινό εργασίας για να μένει κάπως πιο ελεύθερο το έξισου πολύτιμο απόγευμα ξεκούρασης; Έμεις άπλως άναρωτιόμαστε. Και άναμένουμε μια άπάντηση από τους άρμοδίους.